

جمعیت علمیة اسلامیة نك ناشر افکاریدر

مدیر مسئول :
مکتب قضاة معلملرندن
کلیسلی منیر

سر محرر :
فاتح مجیز درسعاملرندن
توقاد مبعوثی
مصطفی صبری

صاحب امتیاز :
فاتح مجیز درسعاملرندن
استانبول مبعوثی
مصطفی تاسم

مندرجات

ادبیات	شکوفه بهارستان	سیف و رطه وقار
طاهر المولوی	اسلامك ايلك بايراني	اجتهاد
محمد ذکی	ترکستان اعانهی	زمانه زده یکی مورخلر
م. تفرقه		صحائف اسلاف تاریخندن
		ع. طیار

نسخه سی ۱ غروشددر

آبونه اجرتی (بوسنه اجرتیه برابر در)

مالک اجنبیه ایچون :	استانبول وولایات ایچون :
۱۳,۰۰۰ فرانک	برسنه لکی ۵۰ غروش
۶,۰۰۰ »	القی آیانی ۲۰ »

درج اولنیمان اوراق اعاده ایدانز

قار ثلر مره

اکثره قالاته آیات کریمه واحادیث نبویه درج ایدلمش بولندیفی نظراعتبارده آلتنه رقی رطایتسزلکده بولنا، امسی رجا اولاتور .

درسعادت

مهرکت طبیعه . طبعه سنده . طبع اولنمشدر

بردم هیئت قدیمہ اساسلری اوزرینہ یوردیلان نفسیر صحیفہ لرینک سرایا فدا ایدلک جہتی واردرک بو، اساساً بر مسئله دینہ واعتقادیه تشکیل ایدمہ جکندن بورادہ موضوع بحث اولمغه دگری یوقدر . چونکہ آیات قرآنیہ نك فلاسفہ قدیمہ مذہبہ دلالتی قطعی اولمقدن باشته بالکس حکماء جدیدہ نك اصول وائیلرینہ دلالتی دها واضعدر .

چلمن معتزله کتب تفاسیر و مواعظک بر حدیث صحیحہ مستند اولیرق دین نامہ یازلمش اولان خرافات واسرا نیلاندن تصفیہ سچون بر هیئت عامیہ تشکیلی لابد ضروریدر .

مومی الیہ علم کلامہ عائد مطالعاتندہ قسمی حقلیدر . یعنی عصر مزده اسلامیتی جریحہ دار ایدن نوظهور مذہبلرہ قارشى مقابلہ ومدافعہ دہ بولمق اهم والزم اولدینى اعتراف ایلرز . انجق صاحب مقالہ نك، عقائد نسفہ نك، ووافقک حکمی الی آخر الزمان باقى اولمہ جغنه ویا لکنز بوکی کتابلر ادوار متوالیہ ومختلفہ دہ مهم وظیفہ لراجرا ایتش اولملریلہ الی الابد محترم بولندیرلمسنہ دائر اولان فقرہ لری شایان قبول کوریلہ مزر . علم کلامک تعریف وموضوعی تصور ایدیلہ جک اولورسہ بیلنرک کتب کلامیہ قدیمہ د موضوع اساسلر، قاعدلر وجریان ایدن مناقشہ ومباحثہ لاسلامیتہ قیامتہ قدر وقوع بولمق طمن واعتراضلرک دینہ مداردر . بونلرک تبدیل ویارکنہ هیچ بروقت لزوم حس اولنہ ماز . حسبیون ، ذهنیون ، عقلیون ، مادیون ، طبیعیون کی مذاہب باطلہ یی علم کلام منتسبلری قواعد کلامیہ اساسنہ توفیقاً رد ایدم بیلیرلر . بونلرک مدار استنادی اولان ادله ، کتب کلامیہ قدیمہ د بحث اولتان مذاہب باطلہ وفرق مخالفہ نك ادله سندن شکلافرقی بولنہ بیلیرسده نتیجہ اعتباریلہ هبسی بر اساسہ استناد ایدر چونکہ بوکی مذاہب اکثریتلہ صفات کالاتی حائز فاعل مختار بر واجب الوجود ایلہ حشر جسمانی ونبوت عامندہ دولاشیر .

چونکہ بیک لیرالق بر خانده مستأجرا سنوی الی آلتش لیرا ایلہ اوطورق دائماً ممکن ایکن بو خدمتی طقسان لیرایہ کوردیرمک ، کندى اوندہ اوطورق قدہ باشقہ بر ذوق استراحت حس ایدن بر عاقل محاسبک دخی ایشنہ کلز . ایشته بو ، بکنمہ دیکمز . سیفورطہ اجرت سنویہ سی درک کراہہ کز مکله کندى اوندہ اوطورق آره سندنکی موازنہ یی قطعی بر صورتدہ اخلاص ایدرک الی الابد مستأجر قالمق طرفہ بر رجحان قطعی واقتصادی قازاندیرر . واهایده املاک صاحبی اولق هوسنی کسر ایدر .

بردم بر نك خانہ سنی سیفورطہ ایتمکله تہلککبی اوزرندن آتاز، آدمک اقتصادا متضرر اوله جنی قبول ایدیلہ سہ بیلہ بیک خانہ نك تہلککسنى اوزرینہ آلان وبو یوزدن بارہ قازانان قومانیایہ مملکتہ بابانجی اولدینى تقدیردہ قومانیایانک قازانمده ومملکتک ضرر ایتمکده اولدینى آرتق شہرہ کورتورمز . مابعدی وار

مصطفی صبری

اجتهاد

غزته مزک ۹۶ نومرولی نسخہ سندنہ مندرج بولان باندرمہ رشدیہ مکتبی مدیری شرف الدین بکک «بزده بر ولتر ظهور ایدرمی» عنوانی مقالہ ستنہ هیئت عمومہ یسی اعتباریلہ بر شی دینیلہ مزسده بعض جہتلرینى محتاج ایضاح کوردیکمن بوخصوصہ دائر تفصیلات لازمه اعطا ایدلمسنہ لزوم کوریورم . مقالہ مذکورہ نك باشلیجہ نقطہ نظری ایکی جہتہ معطوف بولنیوردی . بریسی علم کلامک نوظهور بعض مذاہب باطلہ یی قارشو استعمال ایدیلہ بیلہ جک بر حالہ افراغی دیکری علم فتهک کافہ معاملات بشری حلہ واحتیاج عصرہ کافی اولق اوزرہ عامامزک اجتہادی کندیلرینہ چوق کورمہ سپدر .

مغایر بر اجتهاد ایله استنباط مسئله ایدلمش اولورکه بوکا
اجتهاد دکل کیفی و عینی بر استخراج دینلر .
ایشته بوسر و حکمته بنیدرکه مجتهدین عظام حضراتک
زمان ظهورندن بری کلان علما ایچنده اجتهاده اهل بر
جوق علما یتشدیکی حالد هبیج بریسی مستقل مذهب
احدانه یلنا تمامش وائمه مجتهدینک مذهبلرنی تقابله
ایتمشادرلر .

اگر اجتهادن مقصد احتیاج عصره کوره اقوال
مجتهدین دن استنباط مسئله اتمک ایسه بودوروا جهاد
هر وقت موجوددر . حتی فقیلر ، حاکملر بومنا اعتباریله
مجتهددرلر .

بزده اجتهاده اهل کیمسه اولمیدندن ناشی احتیاجات
بشریه سکتهدار ایدلمکده اولدینی ادعا ایدلما لیدر . چونکه
فقهاء عظامک بیان ایتدکاری ویایدوبدبوکون احتیاجزه
غیرکافی کوریلان مسائل ، وضع ایتدکاری قواعددن احتیاج
عصره موافق صورته استنباط اولنه بیلور .

هرهانیکی بر حادثه اجتماعیه نک احتیاج عصره موافق
صورته تطبیقندن علم فقهک قاصر اولدینی اعتقاد اتمک
علم فقهه افترا ایتدکدر .

علم فقهک معاملات ، عقوبات ، مناسکات قسملری
احتیاج بشری تمامیه تأمین ایتدکدر . اقتصاد سیاسی
واجتماعی بین البشر موجود اولان مناسباتی تعیین ایدن
قانونلر ، مناقلات ، مخابرات ، مواصلاته عائد معاملات
علم فقهک قواعد اساسیه سندن خارجیدر ؟ علم فقه
بونلره مانعی اولور ؟ نصل اولورده بتون ترقیات
مدنییه فتهک لافید اولدینی . معاملات اقتصادی هرچ
ومرج ایدیلدیکی ایلری سوریلور . بزم قانون مدنی
الی یوم القیام معاملات بشری تأمین ایده جک قواعد
واساسی محتویدر . شوتعداد ایدیالان شیلر هب فروع
قیبلندندر . مادامکه بوکون بر جوق شیلره احتیاجمز
اولدینی در میان ایدیاور . احتیاج ضرورت منزله سنه تنزیل

عقائد نسفینک بز شرقلیلر اره سنده کی اهمیت
کو چلتمکده طوغری دکلددر . کرچه بین المسلمین مذهب
نزاعی تشنت و تفرقی موجب اولوب عالم اسلامه وهن
کتوره جکی بر امر غیر منکردر فقط توحید مذاهبده
متعسر اولدیفندن هرکس کیمدی مذهبی اوکرتک
مخالفتک اعتراضه قارشو ویریلان جوابلره مطلع اولمق
احتیاجندن قورتیله مر .

مقاله مذکورنک اجتهاد حقنده محتوی اولدینی
بیاناته کلتجه هبیج بر کیمسه تصور اولنه مزکه ید اقتدار
و وسعتنده اولان بریئی کیندوسنه جوق کورسون .
زمانمز علماسنک اجتهاده اهلیق وارده کندیلرینه جوق
کور دکلدندن طولانی تشبث ایتدکلیرینه قانع اولمق آنلره
حسن ظن ایتدکدر . اجتهاد فرض کفایه در . اجتهاده اهل
اولان کیمسه اجتهاد ایتمزسه حائز اولدینی بر اقتداری
مخلنده استعمال ایتماکله متهم اولور .

فقط مقاله مذکورده موضوع بحث اولان اجتهاددن
مقصد ندر بونی اکلامق ایستز .

چونکه بومسئله حقنده مختلف جریانلر واردر .
درلو دولو فکرلر ایلری سوریلور . اگر علماسنک
کندیلرینه جوق کوردکاری اجتهاددن مقصد احکام
شرعییه ایدله اربعدن استنباط ایدن مجتهدین عظام
حضراتک وضع ایتمش اولدقاری اصول وقواعدی
یعنی اصول فقهی تغییر ایدوب یکیدن بر اصول وقواعد
وضع ایده رک استنباط احکام ایلک وائمه اربعه نک مذهبی
ترک ایدوب یکیدن بر مذهب احداث اتمک ایسه بوممكن
اوله ماز و بوندن بر فائده حاصل اولماز .

چونکه استنباط ایدیله جک احکام مادامکه ایدله
اربعمه مستند بولنه جتدر مجتهدین کرام حضراتنک نظریه سنی ،
قواعدنی ، قبوله مجبوریت واردر اصول فقهده بیان ایدیالان امور
ومسائل ، اعتبار ایدلمق اقتضا ایدر . اگر اعتبار ایدیله جک
اولورسه اسلوب و قاعده عربک خلافنده و کتاب وسنه

اولور « ضرورتلر نمنوع اولان شيلري مباح قيلار »
قاعدهلري ، استحسان ، صرف وعادته بنای حکم اتمک
علم فتهک باشليجه اساسلرنی تشکيل ايدر .

علماء متقدمينک تجویز ايتديکی بمض مسائل اجتماعيه علماء
متأخرين طرفدن تجویز ايدلمسی ، عروضات ابوالسعودلر ،
مجله لر ، بيع بالوفالر ، اجارتين ، کدک ، خلو حوانيت ،
مقاطعه لر هپ بواساسلردن ترشح ايمه دکيدر ؟

يکي مادامک اوله در ، شو حالده غريليرک اسباب
ترقيسندن اولديغی بوکون محقق بولنان شو وشو . . .
حادثه لر حقه نه احکام شرعيه مساعد اوله جقميدر ؟ وبر
مفتيدن بوکا دائر برفقوی ايسته نياله جک اولور ايسه ويره
بيلاه جقميدر ؟ دينير ايسه بوکا قارشى ديرزکه احتمالک
ويره مز ، چونکه اجارتين اصولی بين العلماء تقرر
ايتزدن اول بره فتی بوکا فتوی ويره مزدي . غريليرک
اسباب ترقيسندن اولان شيليرک بزده ده تطبيقه احتياج
وضرورت بولنديغی تقدیر ايدده جک رهيت وبر جمعيت لازمدر
ايسته بو امنيه نك حصول پذير اولمی ايجون اعلان
مشروطيتي متعاقب دائره مشيخته بر انجمن اصلاحات
علميه تشکل ايتمش ایدی . بوجميت بر مجله جمعيتی
نظامنامه لایحه می تنظيم ايتديلر . مجلس مبعوثانک انجمن
علميه سندن بمذ الانديل چيقرق هيئت عموميه به توديع
اولندی اليوم هيئت عموميه دردت مذاکره در . بو
لايحه ی رساله مزک ٤٣ نجی نومرولی نسخه سنده نشر
ايتمش ايدک . لایحه مذکور مطاعه سندن مستبان اوله جنى
وجهله بوجميت اون اعضايله بررئيسدن ترکب ايدده جک
واجبى لساننه واقف علماء حتموقدن اوچ ذاتده
معاون صفتيله بولنه جتدر . بوجميت عصرک هر درلو
احتياجات سياسيه واجتماعيه و ترقیات مدنيه سنده کوره
مسائل شرعيه ی استقرا واستخراج ايدده بيله جکلردر .
ايسته کرک رسمى و کرک غير رسمى بويله بوجميتک
تشکل ايتسنه احتياج وارددر .

فقط شورا سنی ده سويله دن کچميه کم غریک هر درلو
عادات ومعاملاتی اسباب ترقيدن عدا اتمک طوغری
اوله مز . مثلاً ارککلرله قادينلرک غير مستوره اوله رقی
بر آراده يشامليرنک اسباب ترقيدن اولديغی ادعا ايدنلر
وارددر . حالبوکه اسلاملرک اندلسده ، بندادده ، شاهده ،
ترقيات مدنيه ی تأسيس ايتدکری زمان قادينلری مستوره
بر حالده بولنورلردی . غريلير ايسه عين زماندارکک قادين
قارمه قاريشیق اوله رقی جهالت و وحشت ايجنده ياشايورلر
ایدی . اندلسک اقراضندن صکره کسب تمدن ايتديلر .

شو حالده مستوره يکي مانع ترقی کوسترمک نه قدر
ياکلاش برشی اولديغی جهانک عنندنه مسلم اولسه کرکدر . ايسته
بو وبونک امثالی منصوص مسائلک احتیاجات اجتماعيه
وتکاملات بشريه دن اولمی بهانه واهيه سيله تغير وتبديلی قطعياً
جائز اولميه جتدر .

کلیسلی منیر

زمانز ده یکی مورخلر !!

اسکی دنبری تاریخ اسلام حقه نه سويلتن ، سويلنه کلان
سوزلرک برنجی جمله یی تشکيل ایدن ادعا . مکمل بر
تاریخ اسلام بولنديغی ، ملت اسلاميه نك بويله مکمل بر
تاریخ اسلامه محتاج بولنديغی قضیه سیدر . فی الواقع
ماضيسی بيلمين بر قوم استقبالده آتہ جنى اديملرک نه
صورته آتيله جفى ، آتيلیق لازمکله جکنى ادراک ايدده مز .
حال انسان ايجون ماضی ايله استقبال ارمسنه صيته شمش
بر آندن بلکه بر آن موهوره دن عبارت اولديغی ، بتون
دوشونجهر ، تشبیلر استقباله عائد اولمی لازمکلديکی
دوشونلورسه انسان ايجون ينه اک قيمتدار زمان ، حالده
تحقی مفروض اولان استبدالر .

استقبال انسان ايجول قيمتدار اولمغه برابر مظلّم ،